

JAKOWY (169) *pron*

a oraz o jasne.

sg m N jakowy (35). ◊ *G* jakow(e)go (2). ◊ *A* jakow(e)go (5), jakowy (3). ◊ *I* jakowym (7). ◊ *L* jakowym (4). ◊ *f N* jakowã (19). ◊ *G* jakowój (10), jakowój (1) *CzahTr*; -ěj (3), -(e)j (7). ◊ *A* jakowã (4). ◊ *I* jakowã (4). ◊ *L* jakow(e)j (2). ◊ *n N* jakowé (7); -é (2), -(e) (5). ◊ *A* jakow(e) (3). ◊ *pl N m pers* jakowi (26). ◊ *subst* jakowé (14), -é (4), -(e) (10). ◊ *G* jakowych (10). ◊ *A m pers* jakow(e) (1). ◊ *subst* jakowé (12); -é (6), -(e) (6). ◊ *I m* jakowymi (2) *BudBib*, *PowodPr*, jakowými (1) *SarnStat*.

Sł stp brak, *Cn s.v. jaki*, *Linde XVII(XVIII) w.*

Zaimek przymiotny:

I. Zaimek pytajny; qualis Vulg, JanStat; quis Vulg (74) :

1. Wprowadza pytanie (4) :

a. Niezależne (2) : *Wenus/ która bogátéy Ankonie pánuiefz/ A fráfunkámi ludzkie rofkofzy íálfzuiefz: íákowás nawálnostíá/ dżiékú zápaloná Miotáá/ vrodżiwym goścíem vřaloná? KochPam 81.*

α. Sugerujące wątpliwość lub negację (1) : *Aczkolwiek íakowy cel albo miára w tey rzeczy pořtanowiona być może/ w ktorey wřyzřtki rzeczy ktore poiąć mamy przeřmierne íá? KwiatKsiąż D3.*

b. Zależne (2) :

Połączenia: »jakowy ono« (1) : Y vcżyniwřzy Krol grze koniec/ íáł fie pytáć: íákowy ono iunak. HistRzym 12.

»jakowy to« (1): Prziaciélu miły/ powiedz mi íákowy to íeřt pan wářz? HistRzym 52.

2. Wskazuje na jakiś konkretny fakt (35) :

a. W pozycji niezależnej; w marginesach i tytułach: pozorne pytanie zapowiada problem i jego rozwinięcie w tekście (4) : *Waleczna náturá íákowa íeřt. OrzRozm K4v marg, A, G3v; Król íákowy ma być. OrzQuin T2 marg.*

b. W zdaniach złożonych [w tym: zdanie nadrzędne w postpozycji (6)] (31) :

α. Po czasownikach dicendi, sentiendi i declarandi wprowadza zdanie dopełnieniowe lub podmiotowe (26) : *Stąd íuřz káždy wierny obátzyć może/ íákich Mřzy řlucha/ y íákowi íeřteřćie řludzy/ íeřli Kryřtuřowi/ álbo Antykryřtuřowi? KrowObr 194, C2; BibRadz I 252b marg, 1.Thess 1/5; O řpráwách teřz inych Seymowych/ řorom y mowić íákowe řá OrzRozm C3, G3, N; KwiatKsiąż B3v; íuřz teřz teraz rozumiem/ między Króřeřtwem á Křięřtwem różnořć íákowa íeřt OrzQuin Yv, Rv, T2; HistRzym 34, 84; SkarŻyw 567; Z nayże řynu miły/ íákowych trudnořćí/ Ía ćierpieć nie będę ná tey řmiertelnořćí. WisznTr 34; Sáma tedy řmierć okaże íákowym kto był ćzářu řywotá řwego. Phil N; ten podobny będźie męřowi ogládaíacemu oblicze národzenia řwego we źwierćíádle. bo řię obeřřzał/ y odfzedł y wnet zápomniał íákowy był [statim oblitus est qualis fuerit]. WujNT Iac 1/24, Ioann 12/33, 1.Thess 1/9; SarnStat 280; ZbyłPrzyg A4v.*

Połączenia: »jakowy tedy« (1): Íákowéby tedy to były Figury/ które ná równi bywáią/ íuřz řye tu powiedźíáło. GrzepGeom D4v.

»jakowy to« (3): GrzepGeom D4v; Krol wřiąwřzy od płachetniká/ pocźął řobie myřlic/ íákowy by tho był iunak/ áćźkoli w płáchćie chodźi/ nie íeřćí wřdy kmiećic. HistRzym 12; ArtKanc A5.

W połączeniu z zapowiednikiem zespolenia: »ten ... jakowy« (1): Pánná słyfząc pozdrowienie/ Miáła to zá podziwienie/ Iákowyby to pośeł był/ ktory ią táko pozdrowił. *ArtKanc* A5.

Szereg: »ktory i jakowy« (1): Wy fami wiecie ktore y iákowe rzeczy ia y bráčia moi/ y dom oycá mego/ o zakon y o rzeczy świętechmy czynili *BudBib* 1.*Mach* 13/3.

β. *Wprowadza zdanie przydawkowe* (2) : do tych czáfów nie był w Práwie opifány poštěpek/ iákowyby miał bydz *in exequitione SarnStat* 514 [*idem*] 525.

γ. *Wprowadza zdanie rozwijające* (4) : przeto odrzuciwfzy té Figury dwie/ dowieduię fye o Cynku/ iákowéy figury iest *OrzQuin* I, F4; Niewoley bowiem iuzes dofiádfzył/ lecz wolności ielzcesz nie fkołztował iákowa iest *Phil* F, M.

3. *Wskazuje na dodatnie lub ujemne (zależnie od kontekstu) zabarwienie uczuciowe wyrazu określanego; przeważnie chodzi tu o ocenę wartości osób lub ich działalności czy wypowiedzi; niekiedy iron* (9) :

a. *W pozycji niezależnej; w zdaniu wykrzyknikowym* (2) :

Połączenia: »jakowy to« (2): O iákowym ia tho młodzieniec/ że po ftráconym pierścieniu/ dałem y fponki niewieście. *HistRzym* 62v, 34.

b. *W zdaniach złożonych, po czasownikach dicendi, sentiendi i declarandi wprowadza zdanie podrzędne dopełnieniowe* (7) : *BibRadz* I 316b marg; A komuż tedy będziemy więcej wierzyć/ tobie tżłowiekowi/ iako Duch Święty mowi/ kłámcy/ tżyli Duchowi Bożemu? rofsądz to prófzę cię? Iufz tedy tu widziłz/ iákowa iest twoiá náuká/ y iáko fie zgadza s piłmem Świętym. *KrowObr* 183, 98v [3 r.], 126v.

Połączenia: »jakowy to« (1): Wiedzą dobrzy wfzyfcy ludzie Bogoboyni otym/ iákowy to iest piłarz/ iáko wiele pobredzył *in Celesti Hierarchia* około Aniołow. *KrowObr* 20v.

W połączeniu z zapowiednikiem zespolenia: »ten ... jaki« (1): *KrowObr* 20v cf »jakowy to«.

4. *Wzmacnia znaczenie wyrazu określanego* (26) :

A. *Z rzeczownikiem: jak wielki* (25) :

a. *W pozycji niezależnej* (3) : *ArtKanc* D13; O iákowe dzięki Atheniencykowie będą tobie zá tákowe dobredzieyfstwo powinni. *Phil* D.

α. *Ze zdaniem warunkowym wyjaśniającym przyczynę nasilenia : o ile większy* (1) :

Połączenia: »jakowy tedy« (1): Ponieważ ich wiele widzimy [...] iże y dowcipu bywają gnuśnego y ciała mgłego yakowe tedy dzięki godzi fię przyrodzeniu czynić/ yeffliże według tych obudwu wyfzłzey namienionych rzeczy/ y cali y mocni iestefmy? *KwiatKsiąż* A4v.

b. *W zdaniach złożonych [w tym: zdanie nadrzędne w postpozycji* (4)] (22) :

α. *Po czasownikach dicendi, sentiendi, declarandi wprowadza zdanie dopełnieniowe* (15) : słyhać-eście WM raczyli [...] jakowe obciążenia stany pospolite cirpią od zwierzchności tej Panow Duchownych *Diar* 29; *OrzRozm* D2v; *GrzegRóżn* Jv; *KochFr* 13; bacząc iákowé fą prawdziwego pokoioi użytki [*quales sint verae pacis fructus JanStat* 863] [...] /y iákowé fpułtofzenia [*qualisque vastitas JanStat* 863] zá niezgodámi idą/ [...] vmyfły náłzé ku pokoioiowi y zgodzie obróciliłmy *SarnStat* 1086; *CzahTr* G2.

Połączenia: »jakowy też« (1): Tu fię tedy nauczyć możefz/ co to iest zá Bog y Kryftus Antykryftow/ á iákowa thez pewnośc żywotá wiecznego iest od thego Bogá *GrzegRóżn* E2.

»jakowy to« (1): A przetofz teras obacz bráćie iákowa to iest chwałá *BudBib* 4.*Esdr* 1/38.

W połączeniu z zapowiednikami zespolenia: »co ... jakowy« (1): Czo v k. m. sam wyesch yako sye wyelye slego wzyemy nałchey sthalo, y yakowe lkodi *LibLeg* 10/63.

»ten ... jakowy« (5): *Diar* 61; dofić sferoce vkázuią to wálze włafne Synody [...] w iákowey nietzyfłtości w Sodomie kxięża żyli. *KrowObr* 234; *Phil* O2, S2; *RybGęśli* D.

β. *Wprowadza zdanie przydawkowe* (3) : Tytus kthory kościołá nie mogł obronić/ ledwo tho v rycerftwá vprofil/ áby kilka wiez cáło zoftáwili/ kthoreby były ná znák potomftwu/ iákowe miáfto ręce ludu Rzymfkiego zgładziły. *BielKron* 266; iako to iest rzecz wazna czwiczenie młodzienczykow/ y iákowa praca ma być przydawana/przykładem nam niechay będzie Marius *KwiatKsiąż* N4v; *Phil* M4.

γ. *Wprowadza zdanie rozwijające* (4) : Przypomionę ielttze ná krotce/ żywoty y íprawy Papieżow niektorych/ [...] iákowi złodzieie byli *KrowObr* 37, 28v, 80; Tu też pilnie obaczay onego Itárego Węźá/ [...] iákowe záfady zbudował przeciwko Synowi Bożemu *GrzegRóżn* Ev.

B. *Z przymiotnikiem: jak bardzo* (1) :

Wprowadza zdanie podrzędne dopełnieniowe (1): Wiele infzych bluznierftw opufztzam/[...] tylko tu vkázuię niektore potzęści/ áby włyfcy wybráni y wierni obatzyli/ iákowe opętáne oleie maćie/ s ktorych Dijabły wyganiaćie. *KrowObr* 84.

II. *Zaimek względny* (85) :

a. *Wprowadza zdanie podrzędne przewaźnie orzecznikowe y przydawkowe* (68) : przywłáftztzáć ludziom Świętym vmárłym iednánie y przytzynę do Bogá [...] *[jest tylko]* bluźnić wietzne kápłáńftwo Syná Bożego [...] á tzinić go prostym tzłowiekiem grzełnym/ iákowi fwięći byli ná fwiećie/ ktorzy áni lámi fiebie rátowác niemogli/ áni żadnego znas *KrowObr* 213, A4, 93v, 133v [3 r.]; *BibRadz* 4.*Esdr* 6/44; *[Krystus]* z Bogá vrodzony iest/ iáko y człówiek iest z człówieká vrodzony/ nie iákowy był on Adam/ to iest/ człówiek ktory fię był z nikogo nie vrodził. *GrzegRóżn* Lv, B4, H, K; *KwiatKsiąż* Q; Ażáż dźiś máło w Polfzce [...] prorokow fáłecznych/ iákowych nietylko nie miáłá/ ále áni podobno ftychálá Polfká/ od czáfu tego ktorego / fye náwroćilá na Wiárę Iezu Kryftá *LeovPrzep* Gv; *GórnDworz* K3v; Y nie dźiáłá ich też/ on lám przez fię/ kiedyby mu fię ípodobáło/ y iákowe by on lám był chćiał/ ále/ iáko mu kiedy ktore czynić Bog rofkazał *CzechRozm* 104; iefliby *[słowo Alma]* młodá pániá ábo nárułzoná biáłá głowę tylko/ á nie dziewicę czyftá znáczyło: á czemułzby ták pímo ś. pánienkę młodá/ iákowá byłá sioftrá Moyżefzowá názywác miáło? *CzechRozm* 129v, 113v, 114, 169, 178v; Ten bowiem będąc kułzony s ftrony miłóści Oyczyzny fwey od Xerxefá [...] ftáteczność íwá (iákowey/ day Boże/ áby dziłiefyfzych czáfow wiele ludzi było) niezáchwianá ku Oyczyźnie okazał. *Phil* F2; Flammeum – Zólti rantuch iakowego vziwáiá biáległowi powefselu. *Calep* 422b, 256b, 279a, 282b; *GórnTroas* 30; *WujNT* 744, 814.

Połączenie: »jakowy też« (1): Abowiem to iest zła obietnicá y zły flub/ ktory iest vtzyniony náprzeciwko Pánu Bogu/ [...] iákowy też był flub [...] Herod oney Skotzce vtzynił/ ktory Ianá krzćicielá zábił. *KrowObr* 143v.

W połączeniu z zapowiednikami zespolenia: »jakowy ... on« (1): Day Boże iż iákową pośluge Oyczyźnie fwey ieftem powinien/ ábym ią mógl wykonać. *Phil D*.

»tak [cum ub] ... jakowy« [szyk zmienny] (2): tak maią ludzie czynić. iakowi chcą być widzeni. *BielŻyw 54*; Závdy to ták ludzie s towarzysztwá/ iákiego fie kto trzyma ładzili/ y ładzą: á iákowego iednego widzą/ ták o drugim rozumieią. *GórnDworz Mv*.

»tak wielki ... jakowy« (3): Niewierzę te^{mu}/ áby ták wielkie y frogie bluznierfthwá y matácthwá miály być [...] w Zydowfkim Thálmucie iákowe fą w tych wálznych Regułach y kazániach *KrowObr 147*; *ModrzBaz 112v*; *ReszHoz 133*.

»jakowy ... takowy« (3): Izali tám iáką náukę álbo poćiechę odnich bierzećie? iakowi donich przychodzićie/ tákowi telz odcbodźiećie? *KrowObr 159v*; *GórnDworz M*; *KwiatKsiąż A2v*.

»taki ... jakowy« [w tym: ten sam rzeczownik powtórzony przy obu członach (2)] (4): potomkowie iego fą wżlyfcy Synowie Adámowi/ ktorzy fię národźili z ludzi/ á iednak żaden z nich nie był thákiem Adámem iákowy był pierwfzy Adam/ ktory fię z nikogo nie vrodził. *GrzegRóżn Lv*; *BudBib I B4*; Y tęs wdowę vtrapił/ która miála ná mię Táką bączność/ iákowej ftrudnábym tu nabył *HistHel B2v*; *CzechRozm 234*.

»takowy(ż) ... jakowy« [w tym: ten sam rzeczownik powtórzony przy obu członach (3)] (25): *Diar 84*; miły Pánie dayże nam to/ áby náłze tzały niebyły tákowe/ iákowe przedtym były. *KrowObr 38*, *123v*, *177*, *226v*, *229*; *OrzRozm B*, *B2v*, *Cv*, *F2*, *O*, *Pv*; *KwiatKsiąż N2v*; Pánu náłzemu ná tákowe fpráwy w Litwie przyfzło: ná iákowe fpráwy zá łáfką Bożą/ żadnemu Królowi Polfkiému w Polfzce [...] nigdy nie przychodziło *OrzQuin L2*, *O4v*, *X2*, *Aa4*; *GórnDworz Gg7v*; *HistRzym 70*; Gdzie fie też zá ná on čás y náuczyciele tákowi pokáżá od Bogá fámege poláni/ iákowi byli Apoftołowie [...] że im ludzie záraz vwierzą iáko ono Piotrowi y infzym wierzyli. *CzechRozm 182v*, *47*, *142*, *195*; *Phil M2*; A té Rewizory/ tokowymże [!] vbefpieczeniem opátruiemy/ iákové mieli infzy Rewizorowie y Lufratorowie. *SarnStat 1198*.

»ten ... jakowy« (1): Dobry Sędzia ma też y ná to fie oględáć/ [...] áby fie vkazał być tym/ iákowym go chce mieć oná powinność iego nań włożona. *Phil L3*.

Przysłowie: iákowego kto łobie przyaciela obrał s kim zá iednego żywie/ tákowy y łam być muśi *GórnDworz M*.

b. *Wprowadza zdanie rozwijające: a taki, taki właśnie (15)* : Ale takowa figura oftra ku takowej rzeczy ieft potrzebna, ktoraby mogła powietrze rozdzielać ku łacniejfzemu lataniu, iakowe zaoftwienie też bywa czynione w czołniech *GlabGad D5v*; *MurzNT 93v*; *KrowObr 44v* [2 r.]; pozwalámy im też fpolnych śmiechow miernych á vćiwych/ iakowy był Lacedemończykow w proznowaniu zwyćzay. *KwiatKsiąż P2v*, *F2*; *LeovPrzep D2v*; Ty wżytki [figury] w tym fye zgadzaią/ że káżdá z nich ma ftrony dwie á dwie náprzećiwko łobie/ iednáko wżędy od siebie idące: iákové Linié łácińfkim ięzykiem AEquidistantes zowá *GrzepGeom D2*; *KuczKat 305*; *CzechRozm 6*, *241*; *SkarŻyw 76*; *NiemObr 99*; [Aleksander] więcey fie záwżze z opilftwá nád domowniki fwyimi y záchowálymi przyjacioly froył/ krew ich niewinnie przeliwaiąc. O iákowym poftępku iego ftyfząc Androklides Filozof/ pifał list do niego/ s tákowego opilftwá ftofuiąc go *Phil L4*; *PowodPr 71*.

III. Zaimek nieokreślony, jakiś; aliquis JanStat (12) : *KwiatKsiąz* K4; piśmo święte nie tych tylko zowie oycami/ którzyby kogo z nalienia łwego łpłodzili/ ále też y ludzi łtare y vczciwe/ opiekuny/ náuczyciele/ wodze wiary/ y infze vrząd iákowy ná łobie nołzące *CzechRozm* 160; Náđ to niech będzie daná wolność przyłtępu káždemu do ciebie/ y też vcho do łłuchánia rády w iákowey łpráwie. *Phil* S4; *SarnStat* 119, 220, 1085, 1092.

Połączenie: »jakowy inszy« (1): Bo yełliby im był yákowá inłłá kołztowná bárwę łpráwił złotogłowowá áłbo łzarłatowá/ podałby im był wyęcey łnadz drogi ná rołkolz/ niż ná naboženłstwo á cnotliwe žycye. *GliczKsiąz* E8v.

a. Po przeczeniach; żaden (4) : A żeby pokóy przymiérze y ziednoczenie [...] niemogły byđz ná potym ludzká złoóciá złámáné / y iákowými fałzámami/ zdrádámi/ y dowcipy zgwałconé [*aliquibus fallaciis dolo ingeniis violati JanStat* 872] *SarnStat* 1093.

W strukturze wyłczającej: »nie jakowy ... ale« (1): Rzeczpołpolita Athenieńłka nie zá áffekt iákowy/ ále zá Boginiá miłofierdzie v łiebie miáłá y ważyłá *Phil* R3.

Połączenie: »żaden ... jaki« (1): Ráczey łie s cnotá rácz dobrze ráchowác. Włzák żadna łzkodá łtąd cie nie nádeydzie/ Iełli pożytek iákowy nie przyydzie. *Phil* S6.

α. W funkcji zaimka rzeczownego: nikt (1) :

Połączenie: »jakowy inszy« (1): włzyłcy Biłkupi ná Koncylium Kártaginłkim przedtym ná piłáli takowy Kánon/ Aby Biłkup pierwłzego łtholcá/ nieśmiał łię zwác Kxiążęciem Kápłáńłkim/ áłbo napřednieiłzym Kápłanem/ áłbo iákowym inłzym/ Iedno tylko pierwłzego łtolcá Biłkupem. *KrowObr* 17.

Cf JAKOWYKOLWIEK, JAKOWYŚ, JAKOWYŻ, NIEJAKOWY